

අඩිගුත්තරනිකායෙ

අට්ඨකනිපාතපාළි

3. ගහපතිවග්ගො

(9)

අක්ඛණසූත්තං

අඩිගුත්තරනිකායෙ

අට්ඨකනිපාතපාළි

3. ගභපතිවග්ගො

9. අක්ඛණසුත්තං

29. “ඛණකිච්චො ලොකො, ඛණකිච්චො ලොකො’ති, භික්ඛවෙ, අස්සුතවා පුච්ඡඡ්ඡනො භාසති, නො ච ඛො සො ජානාති ඛණං වා අක්ඛණං වා. අට්ඨිමෙ, භික්ඛවෙ, අක්ඛණා අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය. කතමෙ අට්ඨ? ඉධ, භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උප්පන්නො හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා, ධම්මො ච දෙසියති ඔපසම්මකො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී සුගතජ්ජවෙදිතො; අයඤ්ච පුග්ගලො නිරයං උප්පන්නො හොති. අයං, භික්ඛවෙ, පඨමො අක්ඛණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

“පුත වපරං, භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උප්පන්නො හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා, ධම්මො ච දෙසියති ඔපසම්මකො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී සුගතජ්ජවෙදිතො; අයඤ්ච පුග්ගලො තිරච්ඡානායොතිං උප්පන්නො හොති. අයං, භික්ඛවෙ, දුතියො අක්ඛණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

“පුත වපරං, භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උප්පත්තො හොති
අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පත්තො සුගතො ලොකවිදු
අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා,
ධම්මො ච දෙසීයති ඔපසම්මකො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී
සුගතජ්ජවෙදිතො; අයඤ්ච පුග්ගලො පෙත්තිවිසයං උපපත්තො හොති.
අයං, භික්ඛවෙ, තතියො අක්ඛණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

“පුත වපරං, භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උප්පත්තො හොති
අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පත්තො සුගතො ලොකවිදු
අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා,
ධම්මො ච දෙසීයති ඔපසම්මකො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී
සුගතජ්ජවෙදිතො; අයඤ්ච පුග්ගලො අඤ්ඤතරං දීසායුකං දෙවනිකායං
උපපත්තො හොති. අයං, භික්ඛවෙ, චතුත්ථො අක්ඛණො අසමයො
බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

“පුත වපරං, භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උප්පත්තො හොති
අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පත්තො සුගතො ලොකවිදු
අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා,
ධම්මො ච දෙසීයති ඔපසම්මකො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී
සුගතජ්ජවෙදිතො; අයඤ්ච පුග්ගලො පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු
පච්චාජාතො හොති, අවිඤ්ඤාතාරෙසු මිලක්ඛෙසු, යත්ථ නත්ථී ගති
භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං. අයං, භික්ඛවෙ, පඤ්චමො
අක්ඛණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

“පුත වපරං, භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උජ්ජන්තො හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා, ධම්මො ච දෙසීයති ඔපසම්මො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී සුගතජ්ජවෙදිතො; අයඤ්ච පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පච්චාජාතො හොති, සො ච හොති මිච්ඡාදිට්ඨිකො විපරිතදස්සනො – ‘නත්ථී දිත්තං, නත්ථී ශිට්ඨං, නත්ථී හුතං, නත්ථී සුකතදුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකො, නත්ථී අයං ලොකො, නත්ථී පරො ලොකො, නත්ථී මාතා, නත්ථී පිතා, නත්ථී සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථී ලොකෙ සමණබ්බාහම්මණා සම්මග්ගතා සම්මා පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්ථා පවෙදෙන්ති’ ති. අයං, භික්ඛවෙ, ඡට්ඨො අක්ඛණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

“පුත වපරං, භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උජ්ජන්තො හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා, ධම්මො ච දෙසීයති ඔපසම්මො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී සුගතජ්ජවෙදිතො; අයඤ්ච පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පච්චාජාතො හොති, සො ච හොති දුජ්ජඤ්ඤා ජලො ඵලමුගො න පට්ඨලො සුභාසිතදුබ්බාසිතස්ස අත්ථමඤ්ඤාතුං. අයං, භික්ඛවෙ, සත්තමො අක්ඛණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

“පුත වපරං, භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ අනුජ්ජන්තො හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා.

ධම්මො ච න දෙසියති ඔපසමිකො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී
සුගතජ්ජවෙදිතො. අයඤ්ච පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පච්චාජාතො
හොති, සො ච හොති පඤ්ඤවා අජලො අනෙළමුගො පටිබලො
සුභාසිතදුබ්බාසිතස්ස අත්ථමඤ්ඤාතුං. අයං, හික්ඛවෙ, අට්ඨමො
අක්ඛණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය. ‘ඉමෙ බො, හික්ඛවෙ, අට්ඨ
අක්ඛණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය’”.

“එකොච , හික්ඛවෙ, බණො ච සමයො ච බ්‍රහ්මචරියවාසාය. කතමො
එකො? ඉධ, හික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උජ්ජන්තො හොති අරහං
සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුක්තරො
පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. ධම්මො ච
දෙසියති ඔපසමිකො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී සුගතජ්ජවෙදිතො.
අයඤ්ච පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පච්චාජාතො හොති, සො ච
හොති පඤ්ඤවා අජලො අනෙළමුගො පටිබලො සුභාසිතදුබ්බාසිතස්ස
අත්ථමඤ්ඤාතුං. අයං, හික්ඛවෙ, එකොච බණො ච සමයො ච
බ්‍රහ්මචරියවාසායා” ති.

“මනුස්සලාභං ලද්ධාන, සද්ධම්මෙ සුජ්ජවෙදිතෙ;
යෙ බණං නාධිගච්ඡන්ති, අතිනාමෙත්ති තෙ බණං.

“බහු හි අක්ඛණො චුත්තා, මග්ගස්ස අන්තරාසිකා;
කදාවි කරහවි ලොකෙ, උජ්ජන්තී තථාගතා.

“තස්සිදං සම්මුඛිභූතං, යං ලොකස්මිං සුදුල්ලහං;
මනුස්සපටිලාහො ච, සද්ධම්මස්ස ච දෙසනා;
අලං වායමිතුං තත්ථ, අත්ථකාමෙන ජන්තුනා.

“කථං විජ්ජාදා සද්ධම්මං, බණො වෙ මා උපච්චගා;
බණාතීතා හි සොචන්ති, නිරයම්හි සමජ්ජිතා.

“ඉධ වෙ නං විරාධෙති, සද්ධම්මස්ස නියාමනං;
වාණිජොච අතීතත්ථො, චිරත්තං අනුතපිස්සති.

“අවිජ්ජානිචුතො පොසො, සද්ධම්මං අපරාධිකො;
ජාතිමරණසංසාරං, චිරං පච්චනුහොස්සති.

“යෙ ච ලද්ධා මනුස්සත්තං, සද්ධම්මෙ සුජ්ජවෙදිතෙ;
අකංසු සත්ථු චචනං, කරිස්සන්ති කරොන්ති වා.

“බණං පච්චවිද්ධං ලොකෙ, බ්‍රහ්මචරියං අනුත්තරං;
යෙ මග්ගං පටිපජ්ජිංසු, තථාගතජ්ජවෙදිතං.

“යෙ සංවරා චක්ඛුමතා, දෙසිතාදිච්චබන්ධුතා;
තෙසු ගුත්තො සදා සතො, විහරෙ අනචස්සුතො.

“සබ්බෙ අනුසයෙ ඡෙත්වා, මාරධෙය්‍යසරානුගෙ;
තෙ වෙ පාරගතා ලොකෙ, යෙ පත්තා ආසවක්ඛය”න්ති. නචමං;

අක්ඛණසුත්තවණ්ණනා (අට්ඨකථා)

29. නවමෙ ඛණෙ කිච්චානි කරොතීති ඛණකිච්චො, ඔකාසං ලහිත්චාව කිච්චානි කරොතීති අත්ථො. ධම්මොති චතුසච්චධම්මො. ඔපසම්මොති කිලෙසුපසමාවහො. පරිනිබ්බායිකොති කිලෙසපරිනිබ්බානකරො. චතුමග්ගඤ්ඤාණසඬ්ඛානං සම්බොධිං ගච්ඡති සම්පාපුණාතීති සම්බොධගාමී. දීඝායුකං දෙවනිකායන්ති ඉදං අසඤ්ඤං දෙවනිකායං සන්ධාය චුත්තං. අවිඤ්ඤාතාරෙසුති අතිවිය අවිඤ්ඤුසු.

සුඡ්පවෙදිතෙති සුකථිතෙ. අන්තරායිකාති අන්තරායකරා. ඛණො වෙ මා උපච්චගාති අයං ලද්ධො ඛණො මා අතික්කම්. ඉධ වෙ නං විරාධෙතීති සවෙ කොචි පමත්තචාරී ඉධ ඉමං ඛණං ලහිත්චාපි සද්ධම්මස්ස නියාමනං අරියමග්ගං විරාධෙති න සම්පාදෙති. අතීතත්ථොති භාපිතත්ථො. විරත්තං අනුතපිස්සතීති විරරත්තං සොචිස්සති. යථා හි ‘අසුකට්ඨානෙ භණ්ඩං සමුඡ්පන්ත’ තී සුත්චා එකො චාණිජො න ගච්ඡෙය්‍ය, අඤ්ඤෙ ගන්ත්චා ගණ්භෙය්‍යං, තෙසං තං අට්ඨගුණම්පි දසගුණම්පි භවෙය්‍ය. අථ ඉතරො ‘මම අත්ථො අතික්කන්තො’ තී අනුතපෙය්‍ය, එවං යො ඉධ ඛණං ලහිත්චා අඡ්පට්ඡන්තො සද්ධම්මස්ස නියාමනං විරාධෙති, සො අයං චාණිජොව අතීතත්ථො විරං අනුතපිස්සති සොචිස්සති. කිඤ්ච හිංයො අච්ඡානිචුතොති තථා. පච්චවිදුන්ති පට්චිඡ්ඤිංසු. සංවරාති සීලසංවරා. මාරධෙය්‍යසරානුගෙති මාරධෙය්‍යසඬ්ඛානං සංසාරං අනුගතෙ. පාරගතාති නිබ්බානං ගතා. යෙ පත්තා ආසවක්ඛයන්ති යෙ අරහත්තං පත්තා. එවම්ධ ගාථාසු වට්ටව්ච්චට්ටං කථිතං.

අක්ම ඉසුත්තවණ්ණනා (ටීකා)

29. නවමෙ යස්මා මහිද්ධිකපෙතා දෙවාසුරානං ආවාහං ගච්ඡන්ති, විවාහං න ගච්ඡන්ති, තස්මා පෙත්තිවිසයෙනෙව අසුරකායො ගහිතොති වෙදිතඛිබො. පෙතාසුරා පන පෙතා ඵ්වාති තෙසං පෙනෙහි සඬිගහො අවුත්තසිද්ධොව.